De bloeiende wijnstok

Jacques Schreurs

bron
Jacques Schreurs, *De bloeiende wijnstok*. Dante Alighieri, Castricum 1924

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/schr014bloe01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

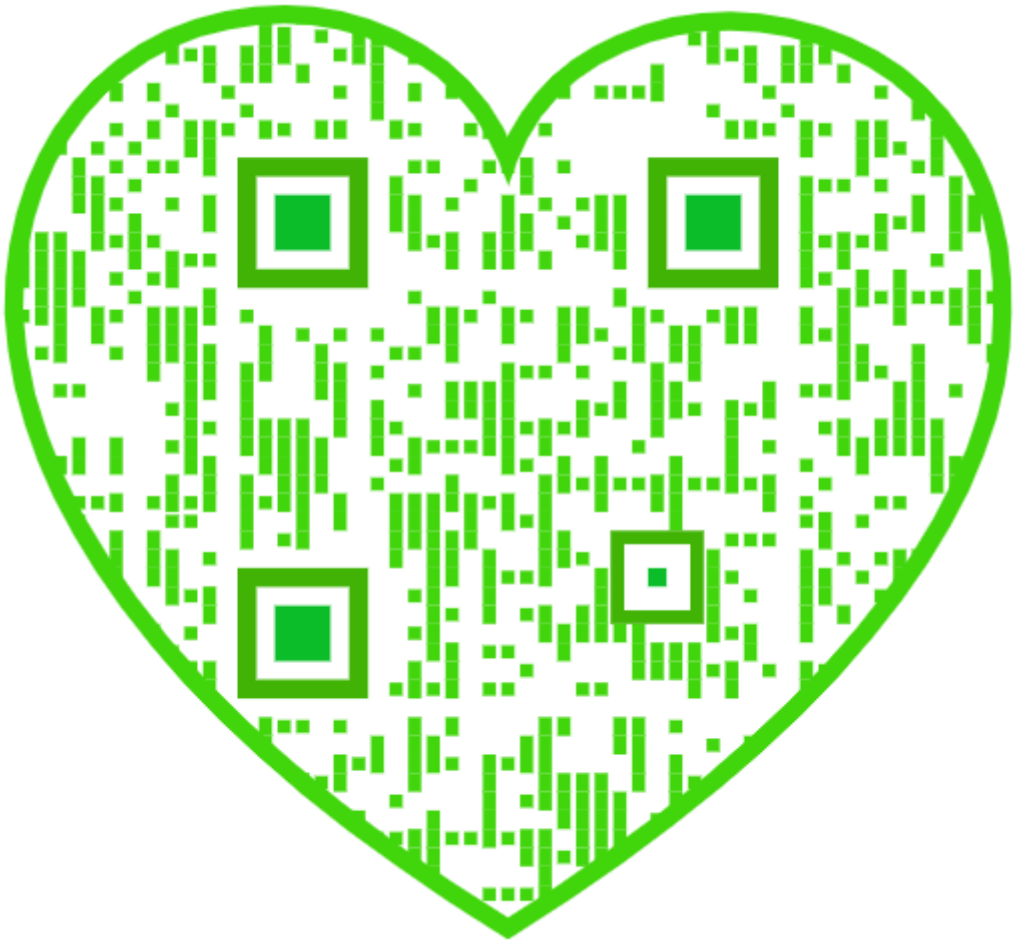

Gebed tot de H. Maagd

Uw licht zij over ons altijd
Morgenster, Moeder der Genade,
In ons hart de roem van uw volkomenheid
En het aroom van uwe levensdaden
Uit een verleden tijd.

O Maria, die uwe ziel niet brandde
Aan valsche schijn.
Draag op uw heilige, witte handen
Weer Jezus over straat en plein:
De zegen van zijn wezen en de lente
Van àl de zeven Sacramenten;
Opdat wij niet verdorren
Maar bloeiende ranken van de Wijnstok worden.

Maagd, Maagd luid de liefde over ons in,
Het nieuwe leven dat uit U is geboren;
Dan zullen de steden een nieuw lied hooren
En een verheven zin;
Roep ons samen aan de torenvoet:
Aan alle harten een nieuwe tijding,
Over alle gelaten een nieuwe gloed
En over ons leven, Maagd, een nieuwe wijding!

O, ieder hart een ruischende fontein,
Een glorierijke bloem op ieder wezen
En God en elke mensch geprezen,
Maagd - laat dàt zijn!

Vlucht om niet, Bruid der Wijsheid en der Kracht,
Wij willen wijs zijn en kuisch en zacht
En geheel zuiver van binnen;
Wij aanvaarden het torment onzer vijf zinnen
En de kastijding onzer geestelijke nacht.

Vlucht ons niet om één vuile wond,
Om de verdoemenis van de zwarte grond
Waaraan wij kleven;
Zie, zie: wij spuwen de zonde uit onze mond
En bijten de kanker uit ons leven -
Neen, vlucht ons niet, opdat ons niet begeve,
O sterke Dochter van God,
De moed om ons raadselig lot
Te dragen - en de hoop op het eeuwig leven.

Ars Poetica

Van Jezus' leven in 't verborgen dal
Vers: voor ons Christendichters bovenal.
Hij was een reine, geestelijke Mensch
Met ziel en hart vol van een groote wensch,
Die stil véél lief had, wel deed en óók zweette
Voor 't dagelijksche brood, dat Hij moest eten,
Zooals ons vaders deden en wij allen doen
Al om de vreugde van een goed geweten.

Hij vond een mild geneugt in elk seizoen
En proefde God in alle zaken:
Het groenen en het rijpen van het veld,
Daarin heeft Hij een fijn belang gesteld.
En 't ging hem hartlijk aan, als, oogstbelaân,
Hij hier en daar een pezig ossenpaar
Zag taai en koppig voor de zware wagen gaan!

Hij had zijn gang langs weg en straat,
Zijn aanspraak en zijn raad
En was een deel van 't algemeene leven;
Een sierelooze rok was zijn gewaad
Maar sterk, voor koud en heet en grof geweven.

De vlegel aan de deel,
De ploeg, de ploegschaar en 't houweel,
De wan, waarmee men wande,
De eg en hare tanden -
Al wat de loffelijke arbeid zoet
En menschen maakte goed
Was maaksel van zijn handen.

Maar als, des avonds, in een wijd verschiet,
De zon ging onder en de verre aarde brandde:
- In alle oogen vreemd en schoon verdriet -
Zong Hij wel eens een eenzaam lied
Zooals een eerlijk man, die voelt Gods avond-zegen
Op zijn hart teeder wegen
En smaakt de rust van een verlaten pad.

In ieder woord Hij lei een fljne schat:
Hij minde mensch en dier,
Wijl God, in ieder schepselken, zijn eigen.
In bloem en kruid Hij had voornaam plezier
En wilde dat niet zwijgen;
En, ging Hij over 't land alleen,
De vogel mocht Hij gaarne op zijn hand
En heeft dan zóó, op eenen groenen steen,
Wel eens wat rust genomen
Om vrij en algeheel tot God te komen.

En 't jaar werd oud en 't jaar werd weder jong
Zoo bij de dertig keeren.
En op een morgen van een vroege dag
- De perzikboomen bloeiden en de peren -
Vroeg Hij zijn Moeder nieuwe kleeren.
Hij zag haar witte lach...
Toen stond Hij vóór haar in zijp wit gewaad
Zooals een kind dat in de wereld gaat,

Want onze Jezus is een kind gebleven.
Hij geve ons, kinderen, het eeuwig leven!

De Jonge Heiland
(fragment)

Voor Hem die ons allen geheel vervult,
in Wie wij één lichaam zijn en één leven,
van Wie wij vallen door eigen schuld,
tot Wie wij allen worden opgeheven -
- heb ik dit lied geschreven.

Hij was een mensch en Gods eenige Zoon,
der heilige Drievuldigheid tweede persoon,
van goddelijke en menschelijke nature
in een schoone, overaardsche figure
als men nooit zag tevoren.

Uit een zuivere Maagd werd hij geboren
- ongeweten en ongeteld -
tusschen de stomme dieren van het veld.
Twee stille menschen zaten aan Zijn zijde;
om beurten lachten zij en schreiden
en wisten dan wel zelve niet waarom.
Om hen lag de witte wereld stom
en wijd in een vreemde, ongeweten vrede:
broeders, 't is lang geleden!

En Hij moest vluchten naar een ver land:
Zijn kleine moeder droeg Hem op hare hand,
met zulk een zuiver, innerlijk behagen
als wel geen priester 't Sacrament zal dragen.
Maar heel zijn diep verborgen leven
ligt in een enkel simpel woord beschreven:
‘Hij groeide in leeftijd en gratie’, en bijgeval
‘Hij was hun onderdanig’ dat is al.

Maar op een morgen voelde hij zijn groot hart branden
Hij legde het werk uit zijn werkmanshanden
en ging met een lente van liefde in zijn bloed
de menschen tegemoet.
Zooals wanneer boven groot stadsgeruisch
plots een toren begint hoog en kuisch
te luiden, zoodat allen opzien naar boven
en weer in iets heel schoons geloven,
zoo was zijn eerste groet - bewogen.

De eeuwigheid bloeide in zijne oogen
en druppelde als 'n lieve, gouden klank
utt zijnen mond - als een levensdrank.
In zijn hart waren alle schoone woorden,
in zijn woorden alle diepe accoorden
en Hij werd jong en Hij werd oud
en stierf op een arm hard kruishout;
na drie dagen is Hij uit 't graf verrezen
in een geheel licht en stralend wezen;
zij die het zagen hebben 't verteld,
't Is als een lied uit hun mond geweld.

Nu ga ik van een ver, schoon leefseizoen
de òverschoone, lieve vertelling doen.

In den beginne was God alleen
de Vader, het Woord en de Geest - Drie-Eén
alles wat is komt uit Hen voort.
En in de wereld zond God zijn Woord,
Het werd in de wondere beloken
schoot eener zuivere Jonkvrouw gesproken;
dit is als iets heel eenvoudigs geschied:
menschen noch Engelen begrijpen dit.

De Annunitatie.

Het was voor haar zoo doodgewoon gekomen
- als morgenwind in roerlooze boomen -
in de groote vrome stilte van een uur,
dat zij, gebogen over een oud scriptuur
zat - gulden schakel tusschen komend en verleden
nieuw paradijs en lichtende intrede -
onder een luifel of een rank portiek,
gelijk Angelico fijn en angeliek,
dat in een klooster van Fierenze beeldde:
àl louterheid en prille morgenweelde.

Zooals, bij het uitgaan van eene kerk,
wijding van wierook en van goddelijk werk
hangt lang nog doomende in de kleeren, -
zóó rook Maria naar den Geest des Heeren
en naar dat òverfijn, welriekend bad
nadat zij van Hem ontvangen had -
Toen Zijn schaduw van haar was opgeheven
is zij nog wat stil schreien gebleven
en deed daarna weer met lied en lach
haar werk in huis, gelijk iedere dag.

Maar dicht bij haar hart begon God te levent
heel haar wezen kon soms inwendig beven,
want sinds den dag van hare verkondiging
leefde Maria in ééne verwondering,
in éénen droom van ongesproken geluk;
die brak geen medeweten van menschen stuk,
nòch willen weten met groot-oogig vragen:
voor wie zij wel een kindeke mocht dragen?
Ai, zij wist klaar voor wie zij 't wonder droeg,
toen zij, een blinkende morgen vroeg,
lichte sandalen deed aan hare voeten,
de oude nicht in Karim te gaan groeten. -

De Visitatie.

Daar wist zij een groot geluk op handen:
vervulling van hoop en gemeden schande
van een onvruchtbaren, ingevallen schoot,
late vrucht van veel gebed devoot.
Dit was van Gabriël de blijde konde
tot haar gekomen in al vroeger stonde...

Zij was een meisje nog maar van leeftijd
en stature, bloemig, wit van kuischheid,
diep in God en in haar zelf verborgen.
In haar oogen gloorde lentemorgen,
zij liep uit haar kleine huis bij de beek
over de bergen naar een verre streek.

Haar bruidegom, die helder bericht had,
Wist dat Maria een heel hemelsche plicht had,
deed rustig zijn werk voor de komende dag
die nog ver in een ander seizoen lag.
Maar in de korte poozen tusschen werk en werk
bezocht hij, geestelijk, Gods kuische Kerk
en vereerde er diep zijn verholen presentie
en algeheele goddelijke intentie.
Zóó deed Joseph terwijl Maria was
hare dagen in het huis Zacharias.

Lichtjes liep zij door de uren, de gouden,
en in het groote, volle middaglicht schouwde
zij van een steilen berg in een dal.
Daar lag een woning, wit, achter een wal
van piepjong lindegroen, een hage.
Maria lachte van innerlijk behagen
en hield, te luisteren naar die lage duivetil,
een poosje haar deinende adem stil...

Dan droeg zij haar lichte heerlijkheid naar onder.
Over een lustige beek leidde een vlonder
haar op 't fijne veldje voor het woonhuis,
vol boterbloemen, madelieven en gepluis -
de bloesems van kastanjes en granaten;
een lam lag buikje-dik in 't lentegras te blaten
en innig genoot Maria de fijne geur
des lentsche dingen, toen uit open deur
Elisabeth haar tegemoet kwam loopen.
Maria stond stil en haar armen open
sloeg zij om haar zéér gezegende nicht,
en die haar armen om Maria, dicht.

Van vreugde op sprong 't kind in haar binnen
en de oude en vrome vriendinne,
geheel verlegen in Maria's druk,
vraagde: ‘van waar komt mij dit geluk
dat de Moeder mijns Heeren tot mij kome?’
Dàn heeft zij Maria's kleine hand genomen,
dàn zijn zij samen hef huis toe gegaan,
dap bleven zij weer een poosje staan:
de jonge maagd over de oude vrouw gebogen;
deze zag God in Maria's oogen.

En na de eerste begroeting in haren hove
begonnen om beurten zij God te loven;
de een: ‘gezegend onder de vrouwen zijt -
en de vrucht van Uwen lijve altijd!’
de andere: Hoog zingt mijn ziel den Heere!’
Zoo gaven zij zuiver Gode eere
om de wondere dingep in haar schoot.
En de oude priester, haar deelgenoot
in heil en dank, stond van ver en alleene
zeer zachtjes in zijn witte baard te weenen.

Ancilla Domini.

En Maria deed met lach en lied
het werk dat de zwangere Elisabeth liet;
zij keerde, kookte, en wiesch het linnen
en zat veel uren naarstig te spinnen,
zoo was haar leven één gebed en daad.
De eerste - een uur vóór dageraad -
was zij in den avond steeds de leste;
wanneer de zon in de bergen van 't westen
zonk en allen legden den arbeid neer
was nog die goede dienstmaagd in de weer.

Maar later, in de groote wijde vrede,
die rein en goed was voor haar moede leden,
sprak zij met God en loofde hem bestendig,
en wist hoe langzaam, langzaam, haar inwendig,
Gods woord een knop, de knop een bloemekroon
en de bloem een kind werd en het kindeke Gods Zoon.
Zoo heeft zij stil het schoon geheim gedragen
te Ain-Karim en nog vele dagen,
te Nazareth, tot zij, haar tijd al daar,
moest reizen gaan, ocharme...
en hoort nu: hoe en waar!

De Reis.

Het jaar verbloeide en 't zou dra winter wezen;
de heerden keerden, wijnoogst was gelezen,
de weit in schuren, schoof bij schoof, geschikt.
Van eenen keizer toen riep 't ruw edict
ter telling elk naar d' eigen stam en stede;
en Joseph, die van koning David kwam
zou gaan naar Betlehem en nam
Maria, die was Davids dochter, mede.
Zij deden vlug wat leeftocht bij elkaar,
het was een late regendag in 't jaar.

Profeet van ouds had eens voorspeld naar orde:
in Betlehem Judae zou geboren worden
de Christus - op omschreven tijd en wijs.
Diè tijd gekomen ging de Maagd op reis
in 't laatst seizoen voor zwangerschap ontijdig.
Maar Gods plan liep aan 's keizers evenwijdig
en wèl dan Haar, die wikt nòch weegt, maar doèt
- De paden waren vochtig onder de voet
drié gingen zij de helling, naar de heirbaan neder,
aan menige deur sprak gefluister teeder
of groette mep de reizigers en zweeg, -
Het huisje der Verkondiging bleef leeg.

Hooge bergen lijnden tegen vale dagen
dáárheen, dáárover! 't lastdier zou haar dragen
dàt tegemoet, dat in haar was en gansch
haar vulde met een overaardsche glans.
Gedoken in gepeinzen zat zij, milde,
en bad maar stillekens en lachte soms en rilde....
van fijn verblijden beefde zij aldoor.
Langs vreemde menschen, vreemde steden door,
trokken zij verder, armen, onbegroetten -
het slijk der wegen aan hun voeten.

Hèm was 't àl goed: hààr was de stilte lavend
Soms vonden zij wat vuur, een lamp bij avond
en zaten samen dan gebogen in haar schijn
te praten; doch haar oogen hadden pijn,
zag hij soms en had pijn - en was geduldig
zijn liefde, wist hij, was haar wat pijn schuldig,
en 't was zóo! Samen spraken zij en zwegen
en beiden zochten zij als eendre zegen
tot voor en over 't wankele woonwrak
weér traag en bleek een nieuwe morgen brak.

Wéér voort! hem was 't al goed en haar verlangen:
dàt tegemoet; bleek worden hare wangen
en bleek haar bange maar moedige mond.
Zij kreunt soms even, lacht dan weer terstond
en wil, den weg te korten, een liedje wel beproeven
op het getokkel van haar dierkens hoeven.
Drie dagen nog, twee dagen nog: zij telden
één dag nog en dáár lagen al de velden
waar David-knaap geweid zijn kudden had,
en dáár stond al de toren, dáár lag de stad.

De Stad.

Maria was, het baren heel nabij,
vól vreemde ontroering, zachtjes weende zij;
waar zou het kindje wel worden geboren?...
Een wachter zong wat op eenen toren,
het eerste straatje was vol vreemd geruisch
van roepende menschen; uit ieder huis
viel lampeschijn in den avond open.
Daar klopte Joseph ergens nachtverblijf te kopen,
en nòg eens klopte hij ergens en hield aan:
het huis was vol, er werd niet open gedaan.

't Begon te sneeuwen en de sneeuw te vlokken;
straat op, straat af, als bedelmenschen trokken
zij door de stad van 't een naar 't ander end;
geen plaats voor hem, geen plaats voor haar! Wie kent
door aardschheid blind, in zóó groezelig duister
en onderscheidt de ware van de valsche luister?
En als het doof-de-lichten is geroepen rond
staat Jozef waar hij in de beginne stond,
de lauwe tranen druppen in zijn baard...,
Ai, moet ons Kindeken op straat gebaard!

Maria kan haar lichaam niet meer tillen;
zij gloeit van koorts, haar moede leden rillen:
gesloten harten en gesloten poorten,
vindt dàt ons Kindeke bij zijn geboorte?
Maar zij is sterk, zij heeft zich al hersteld! -
o, Gij die slechts uw herbergen voor geld
verkoopt, gij met uw stoffelijke droomen
bedenkt hier, dat wel eens God komen
kon in een laat uur en gaan aan U voorbij
in eenen bedelaar, of wie 't ook zij! -

En stuttend op den arm van haren herder,
ging zij, stad uit, de diepe nacht in, verder.
Aan de helling nu van een heuvel stond
een plaggen hut, waarin een zwerver vond
wel vaker dekking tusschen tamme dieren
voor éene nachtstond; wind blies door de kieren
de vrije warrelende sneeuw naar bin',
Die hut zag Joseph en hij ging er in,
doorlichtte haar ruimte met de lantaren,
schikte wat stroo - dáár zou Maria baren.

De Geboorte.

En toen alles rustte en de verwondering
Gods over de witte vrede der aarde hing,
de nacht alreê op 't midden van haar bane,
in 't midden van de groote, onverstane
stilte der dingen: open, strak en blauw
de lucht, opeens vòl sterren en melklauw -
werd God uit de Maagd Maria geboren,
zooals een bloem te nacht in 't koren,
het is geschied, het valt geheel niet op...
zoo valt een rijpe vrucht uit haren dop.

En lachende heeft zij 't kindeke aanbeden,
gekust de warme leden van haar leden
en Joseph heeft de kleine knaap gekust
de wangen met een o! zoo innerlijke lust.
Zijn oogen lachten groot en verwezen
ernaar: het was zoo geheel háár wezen;
twee bloemen: een bloemknop en eene kelk,
dacht hij. De moeder geeft het kindje melk,
nu leggen het haar kleine bleeke handen
in doekjes... armoede is geen schande!

En licht en lichter werd de stilte buiten,
de hut rondom: lange zilveren fluiten
bliezen door de kieren; voor de opening
kwam een schaap staan, blaatte even en ging;
Maria bleef in kuische aandacht gebogen
boven Gods stille onnoozele oogen;
maar de warme hemel kwam vol muziek
van een hoog en glorieus kantiek
en op de velden stonden de herders allen: -
een groot heil was hen tebeurt gevallen!

De Herders.

De glorie des Heeren was over hun vleesch
en holle gelaten, geweken van vrees
nu zongen zij met jubelende monden
de weelde, goddelijk, die in hen òpbronde;
die maakte wel hun blanke harten krank.
Van overal nu nader kwam geklank,
melodieus en mild; een klare lente
van vogelen, muziek en instrumenten;
de wachter op de toren die de wereld zag
blies in zijn grooten horen al: 't is dag.

En 't was, - maar niet een dag als andere dagen -
de dag van God, waarin zijn oogen zagen,
vol milde weelde van welriekend licht,
doch kenbaar slechts voor 't innerlijk gezicht
der harten blank, waaraan zich God verklaarde:
de schoonste en de kortste dag der aarde.
En luidden verre klokken door dien dag
haar prille klanken en haar kinderlach.
Bloemige Engelen liepen over alle paden
af en aan, de wereld was ééne genade!

Arme schaapherders hebben 't kind gevonden
en lachten met hun oogen en hun monden
om 't woordloos wonder van die milde knaap,
de oogen open al uit zijn eerste slaap;
zij lachten maar, en baden met gebaren,
of voor zóó schoon in hen geen woorden waren
en pareldikke tranen uit hun diepe
oogenbloemen, blinkend langs hun kaken liepen.
Ai' is wel 't allerbest gebed en lied
een mensch zijn ziel en gansche wezen niet?

Zij waren arm, maar elk had opgegraven
zijn schat, voor moeder en voor Kind een gave
van kaas, melk, voedzaam brood en wol
en later nog: de trouwe handen vol
van vruchten: appels, vijgen en olijven
voor heel de duur, die zij zouden verblijven
onder de herders in het lage huis...
Maar ginder reeds maakt de jonge dag geruisch
van horens, roepend vee en stroomend water....
het wordt al licht en lichter, het wordt later;
de flauwe winterzon komt op en zinkt,
het Kindje lacht reeds wanneer het drinkt.

Het vredig vee loopt grazend langs de helling;
de herders doen elkander de vertelling
van Gods geboorte; de een den ander toont
het huisje aan de helling waar de stilte woont.
't Is al een oud verhaal, nimmer begonnen
en nooit voltooid, uit lief en leed gesponnen,
uit liefde allereerst. Het kindje groeit,
de hemel ademt waar de stilte bloeit....

De stem van de Hovenier

Al stiller werd en stil de echo uwer schreden,
Al droever werd en droef het hart uws vriend, o Heer,
Toen G' afgereisd van hier voor vreemder, blanker steden,
In groener tuinen gingt en zocht het vischrijk meer.

Sinds wij uw beeld vervage' in 't groen-halfduister zagen,
Sinds achter U viel 't vol gordijn der sterren dicht,
Sinds w'elke dag opnieuw naar blijder boodschap vragen,
Trok tweemaal reeds de maan een cirkel om haar licht.

Wij vragen op de weg de koopman en de drijver:
Of 't woord zijn loop heeft ginds, wat groots Gij wel verricht?
Doch nimmer waart Gij-zelf het antwoord op dien ijver,
Geen avond waart Gij-zelf 't ontroerend-schoon bericht.

't Is lang geleên, dat Juda's lachende valleien
Verliefd beluisterden de klank van uw schalmei,
Als, Goede Herder, Gij, in saamgedromde reien,
Het heilbegeer'ge volk ter wedde weidde en wei;

Dat luistrend zich de bergen langzaam overbogen
Tot (westwaarts heeft de zon allengs haar reis volbracht)
De groote hemel waakt met duizend, lichte oogen
En Gij de scharen zegent en dan zegt: ‘'t is nacht.’

Doch telkens spreidt d' olijf de mantel van haar lommer
En beidt vergeefs uw komst de goede specerij,
Ten dorpel van de nacht besluipt mij d' oude kommer
En donk'rend schuift de schaûw der bergen naderbij...

Ik weet uw last, uw lust, uw troost en uw tormenten;
Des Kwaden grimmigheid die tegen U grimmeert,
Die veile tongen spitst tot geile instrumenten
En U, zoo spin haar prooi, met list bespeculeert...!

Als ginds in d'avondzon de verre bergen vuur zijn
En oog en aanschijn lacht dat wonder tegemoet, -
Gedenkt de vriend de vriend en wacht: dit zal het uur zijn,
Dat mij zijn liefde zegent en: dit is zijn groet.

Wie eens zijn zondaarshoofd te rust lei aan uw borst en
In uwer oogen bron zichzelf en God hervond,
Blijft hongren met zijn stem en met zijn oogen dorsten
En hunkrend loopt hij rond: een holle niemandshond.

Wie zich uw schaduw eens tot land en woon gedroomd heeft,
Wie eens uw stilte in haar beschutte schalmen sloot,
Wie zijn weerspannig hart met uwe wil getoomd heeft
Loopt band- en landeloos, en eet zijn smart als brood!

Wekt met een wilde kreet een vogel laten akker,
En klagend, vragend vliegt die over en verzwindt...
't Is m' of uw droeve stem mijn oogen plots riep wakker,
Maar 'k hoor: hij is het niet dien Lazarus bemint...

Needrig belijder van uw hoogste Wijsheid, Manna
Des Levens, zuivre Bron van goedheid: Drank en Spijs,
Stem die ons wekt, Licht dat ons roepen doet: Hosanna!
O, aller vreugden Tuin, al-zaalgend Paradijs;

Grootmoedig Derver van uw zonnerijke prachten,
Omzwervend Medelijder met ons hongrig lot,
Heldre Verschijning voor de vensters der gedachten,
Kostbare Vondst, voor wie zichzelf verliest in God;

O, Zon der zonnen en door menschelijkheid omtogen,
Vreemd-schoone Menschenzoon door Liefde alleen verklaard,
Aller Verblijdenis en Middenvonk der oogen,
Hart aller hemelen en Hemel op deez' aard....

Die onze ledigheid met eeuwigheid gevuld hebt,
Gij, die de echo zijt van ieder hart dat klaagt,
Gij, die gelasterd wordt en Gij, die smet noch schuld hebt,
Die U als aalmoes geeft, wie U een aalmoes vraagt.

Als ginds Gij gaat en dwaalt langs stille heete wegen
Of langs de bergen draagt uw hooge gouden schijn,
Eu niemand neigt zijn hoofd naar uwen avondzegen...
En niemand vraagt: ‘wie mag te nacht zijn gastheer zijn?’

Als met uw zegen zwaar gij staat als droef-verlegen,
Geen kinderhoofd gij vindt tot rustplaats voor uw hand
En stram schrijdt gij de nacht vol stille sterren tegen,
En ziet de hemel, Heer, de bergen en het land:

Als daar geen deur staat op de hooge hemel open,
Geen venster uitziet op de lichte eeuwigheid,
(Gij hoort de zielen, Heer, zich veilen en verkoopen...
Gij hoort haar lachen, Heer, en sterven... en gij schreit,)

En rond U staan de sterren en de berge'en zwijgen,
En daar is niets en niemand dan ùw stem alleen,
Als langzaam dan uw hoofd zich zal ter aarde neigen
Als gij zult rusten, Heer, uw voorhoofd op een steen,

Dàn heer, als G' ons met U hoort spreke' in onze droomen...
Wij meenen: het wordt licht en roepen: ‘Dageraad!’ -
Wij zien U in de straat en op de marktplaats komen
En menig dorre mond kust vroom uw wit gewaad...

En menig dorstig hart drinkt zich aan U een wonder,
Het groote, langs den weg, het andre uit een boom,
Gij ziet de tollenaar en zegt: kom gauw naar onder...
Dàn... als wij àl dit schoon aanschouwen in de droom, -

Heer, denk dan aan dit land, geheiligd door uw Vasten,
Waar Gij geleden hebt, gebeden en geboet,
Land van uw lusten, Heer, en land van meerdere lasten....
Heer, denk dan aan dit land, bedruppeld door uw bloed,

Waar Gij gebeefd, gebloosd hebt en gehuiverd,
En als nooit iemand, Heer, gekrenkt zijt en gekruist,
Waar Gij gezegend hebt als nergens en gezuiverd, -
Waar Magdalena vroom uw zeven Englen huist.

Als de eigen broeders U met kwade namen noemen,
Gij ginds geen welkoms-water voor uw voeten vindt,
Als men U steenen werpt... denkt dàn aan onze bloemen,
Als gèèn uw schoen ontbindt, als u geen hart bemint.

Als Gij de dorre vlakte van dat land bereisd hebt
En voor de stadspoort staat, die bij uw komst zich sloot.
Als G'al die duizenden met wonder brood gespijsd hebt,
Als G'in de nacht verdwaalt in een verlaten boot, -

Wanneer Gij d'oogen opent naar de verre Schoonheid,
En allen zien U aan en zeggen: gij zijt blind...
Wanneer de stomme schreeuwt, dat waarlijk Gij Gods' Zoon zijt,
En niemand wordt daar stil en niemand wordt daar kind....

Denk aan uw wijngaard dan waar met verheugde blossen,
O, Goede Hovenier, vol sap, vol zon vol zoet,
Vol overvloed, de zaalge en zegenzware trossen,
Verblijdend en verblijd, den oogst zien tegemoet.

Denk aan het land, eens rijk aan distels en aan doornen,
O, Zaaier, waar de gulden grepen van uw graan,
In weelge wasdom gaan van hoog-gekuifde koornen,
Daar straks de zeis in valt haar volle galm te slaan,

Denk dan aan ons, o Heer, die om uw afzijn droeven,
Wier deuren open komen op uw komst - - en keer,
Gelijk de moede landman 's avonds naar zijn hoeve,
Gelijk de hovenier uit zijnen wijngaard - weer.

Wij denken steeds aan U, wij blijven om U vragen,
Wij zien zoo naar U uit, wanneer door straat en poort
Wij kind of man te rust in 't rijk der dooden dragen...
Wij smeeken om uw troost en roepen - -, of Gij 't hoort?

Als Gij gepredikt hebt op alle heete pleinen,
Bij elke landsche put en onder elke boom,
Wanneer het Wereldlicht de vlakte zal beschijnen,
De vogels in de lucht, de booten op de stroom, -

Als Gij hervonden hebt het lam dat was verloren
En in de nacht is weer een heerde afgedwaald,
Wanneer uw vijand, heimlijk, onkruid zaait in 't koren,
Als Satans schaduw groeit en Jezus' vreugde daalt, -

Als 't mosterdzaad ontkiemt en wordt weer ruw vertredep,
Als van een hooge kruin uw gouden Godsbazuin
Ginds achtmaal land en lucht beroept met zaligheden,
Als daar uw Kerk verrijst, en zij valt weer in puin, -

Als in gelijkenissen Gij het Rijk geleerd hebt,
Uw stem is dor en heesch, uwe trouwe hoofd is moe, -
Als Gij èn koele dronk èn slavenloon ontbeerd hebt....
Doe over alle leed dan eens uw oogen toe;

De nardus staat gereed, het water voor uw voeten,
Uw wangen wacht een kus, U wacht een bruiloftskleed,
Met zang en citherslag zal U de stad begroeten..,
O, Nacht, waar is zijn weg...? - de nardus staat gereed;

Sterren, waar is zijn licht... is slapend Hij of slavend,
Vond Hij een onderdak, een looverrijke tak...?
Wij denken steeds aan U, en telke nieuwe avond
Brandt, sein en wellekom, een gouden toorts op 't dak.

Veel toortsen zijn verteerd, veel dagen zijn verstreken
Sinds Gij zijt heengegaan, maar somtijds meenen wij,
Dat, buiten in de straat, wij Jezus hooren spreken...
En staan een wijle stil....: de wind ging maar voorbij...

Dan weer verneemt ons hart opeens de schoone woorden
Van uw zinrijk Latijn, dat men zoo slecht vertaalt:
Een handvol parels is 't, een greep in uw accoorden; -
D'ontroerde ziel die zich herinnert en herhaalt...!

Als Gij met tollenaars eo zondaars hebt vergaderd
En alle vlekken in die landstreek hebt begroet,
Als Gij geherderd hebt, gevoedsterd en gevaderd -
En priesters rotten saam en loeren op uw bloed;

Als Petrus plomp doet en d'Apostels twisten:
Wie aan uw rechterhand zal zeetlen in uw Rijk;
Als Judas wordt een dief en Thomas wordt geen Christen,
Als hard uw woord is, Heer, en ieder neemt de wijk;

Als men uw brood te ete' is vlijtig bovenmate,
De laatste op de weg, de eerste aan de kruik...
Als traagskens is de gang door steden en door straten
En loom is het verstand maar werkzaam is de buik; -

Die nacht, dat Gij de vrek hoort loven en verkoopen,
Als Petrus slaapt en één zijn beurs met bloedgeld spekt,
Die nacht blijft voor uw komst de poort van 't landhuis open,
Als Haat, bij slaande trom, de oude zonden wekt...

Breng ons dan, uit dat land, tot stil aandenken mede
Aan alles wat Gij leedt, aan alles wat Gij waart:
Uw wonde voeten, Heer, uw grijsbestoven kleed en
Het zilte zweet in uwen ongezalfden baard.

Niet langer meer betampt mijn slapen dan de vreeze:
Ontwaakt aan een ver erf een hond en die slaat aan...
Mijn hart springt op en... stil! - : het zal de meester wezen...
Een tred klinkt op en aan... ik kom U tegen gaan.

De zonde.

't Was in de verre lente-tijd der aarde
als God nog wandelde in zijnen gaarde
en tegen avond; - uit zon en blauw
milde geboren, drupte de lauwe dauw
als melk op bloemen en op blaêren;
er hing een reuk of rijpe vruchten waren
aan elke tak, die, in de schemering,
zwaar naar de aarde neder-hing.
Van vele vogelen zong 't groot koraal
één rustige vogel stil, een nachtegaal.

God poosde - de witte adem van zijn mond
rookte als een wolk van bloesems rond
Hem - onder een fijne elegantier;
een glanzend-geel en gespikkeld dier
lei zich te slapen aan zijn voet: een tijger.
Verder stond een droom-geworden reiger
tusschen de wimpelrieten bij eenen plas;
een leeuw rees aan de rand van 't struikgewas
als zag hij een ver vreemd teeken;
zacht spraken de onnoozele beken.
En God begon te roepen: ‘Adam!’ voor de eerste maal
maar Adam zweeg, en - eindeloos herhaal -
liepen de duizend echo's roepend naar de bergen.
En Adam zweeg aldoor en dook nog God te tergen
zijn naakt lichaam onder een ruige struik
jasmijn, - verweg: ergens bij 't hofbeluik.

Prachtig stonden de wester heuvel-kammen
vol wimpelende zon en vlaggende avond-vlammen, -
groot en dreigend, zonder eenig gerucht.
Een schaar van vogelen, een zwanenvlucht,
zweefde erover en zonk in lange slieren
neêr naar de blonde paradijs-rivieren....
En God schreed voorbij de geschonden levensboom -
een huiver ging door zijn twijgen, een booze droom -
de groote oogen vol donkere gedachten.
De beken zwegen, de bronnen; ademloos wachtte
in doffe, sombere verwachtingspijn
toen alle wezen wat zou komend zijn:
God rook de gruwbare reuk der zonde.

Kleine lammeren lagen en stonden
in 't hooge gras, blaatten, als zij God zagen
met hun oogen van weinig dagen;
Een blanke ree rankte met hoog gewei
tusschen de bloemen van eene wei;
een hond staarde in 't volle maanwezen
dat achter een top traag òp kwam gerezen.
En God riep luider: ‘Adam!’ andermaal....
Geen antwoord; toen sloeg, schichtige straal,
de wildheid in het bloed der wilde dieren,
die sprongen op hun wreedheid uit te vieren,
en ‘Adam!’ gallemden de bergen overal,
Het werd één wild gehuil, een woest geschal,
één bloedige buiteling alom van beesten;
de zwakken vloden voor de sterksten en de meesten
zochten een schuilplaats in de holle aarde;
schoonheid verdorde, alle aard ontaardde,
alom een scheur, een breuk of een kwetsuur,
wanschapenheid en on-natuur.

En Eva zag haar schaamt', Adam menschen-weeld
verloren en zijn zuiver zielebeeld
vergruisd, de bloode vrouw het hare
en wrong zich smartelijk in den avond van heur haren.
En God kwam nader tot Hij met zijn mond
boven de struik en boven Adam stond
en zeide: ‘Adam! Adam!’ en die waagde
bevende: ‘ik ben naakt’ - en klaagde:
‘Eva gaf mij van den verboden Boom - ’
en zij: ‘het was de slang, de booze droom,
die mij verblindde en met list verleidde - - ’
En Adam schreide toen en Eva schreide
En droeve pelgrims vloden, Land-verloren,
zij ver, ver, ver God stem niet meer te hooren,
In 't donkere begin van doem en dood.

Jesus bloedt om middernacht

De wind hijgt zwaar; - de nacht: een diepe kuil
vol vuil -
mijn ziel proeft en moet braken;
de kaarsen knetteren, blaken:
Jesus staat gebonden aan de zuil;
om Hem slapen beulen, dronken,
droomen van zonde en van wijn
en ronken....
een torenklok slaat op het plein.

Zwart is de nacht, zwarter de zonde;
Jesus hangt voorover; ééne wonde....
Zijn hoofd, Zijn armen en Zijn handen:
gedorschen halmen - Jesus bloedt...
de nacht is zwart als roet,
zwart als roet is onze schande!

Stilte; - de wind hijgt moe,
het regent op de vuile aarde....
Jesus staarde,
Jesus doet Zijn oogen toe.
Van haren, baard en vingertoppen,
druppen druiven-dikke bloed-droppen
op de zondig-zwarte grond.

Jezus klaagt niet; duldt en wacht, -
Jesus bloedt om middernacht:
Zijn hoofd, Zijn hals, Zijn rug, Zijn lenden:
één wond en één ellende;
bevuild, geslagen en bespogen:
Zijn mond, Zijn aanschijn en Zijn oogen; -

De nacht is vuil, de kaarsen walmen, stinken;
soldaten droomen, ronken in de ronde;
wij moeten Jesus' Bloed drinken....
O God! - o gruwelijke zonde!

De verloren Zoon

Het modderzieke zwijn mij, slaaf, tot metgezel
Heb dagen lang ik graag 't barbaarsche draf gegeten -
En om mijn smalle ribben roest, melaatsch, mijn vel,
Tot in mijn merg heeft zich d' ellende ingevreten.

Van al mijn erfdeel rest me dit verrafeld vod,
Die met mijn slaafschheid hier mijn schulden eerst betale
En waar mijn tong verschrompelt in mijn schorre strot,
Ontvonkt mij nog 't geschal der luide bacchanalen.

En 'k hoor de teerling kant'len uit de dolle kroes
En voel 't verroek'loosd lot nog in mijn handen beven -
Maar uitgestooten ben ik in mijn laatste roes
En - uitgeschudde minnaar - nuchter uitgedreven.

Toen ving mij, schaterlach, die vlijmend mij doorsneed,
De wolfsche woekeraar: ‘waar zijn mijn ducatonen?’
Een stom gebaar! - en woeker, die geen weedom weet....
Beware u, moeders, Jahwe voor verloren zonen!

De druipoog scheldt men mij en her en derwaart duwt
En drijft mij, slaafsche slaaf, 't geknor der brute bazen; -
En vrij voel 'k mij alleen, als 'k schuchter en geschuwd,
Ten dompig-diepen beemd mijn vee doe gaan en grazen.

Terwijl de knecht, die ginds de gordel-riem ontbond,
Nu traag ter erve keert en spijs noch drank zal missen,
Past, kwijlende kwetsuur, hier mijn vergeeuwde mond
Het gore zwijn zijn vetste peulvrucht af te visschen.

De geesel der kastijding slaat mij dag en nacht
Waar, arm're Job, ik peinzend neerzit op mijn puinen,
En kwijnend krijt mijn ziel in 't vunze kot en smacht
Nog naar de lieve geur van vaders verre tuinen.

Nu weet 'k, ten scheem'ren deel, een ruime avond-disch
Voor maagd en man gedekt door moeders teere handen;
Of nog mijn moeder beidt, die nimmer komend is
En, schaamle, schaars maar dekt de schaduw zijner schande?

Niet gansch gebroken is mijn trots die, zelfbewust
En steig'rend als ten strijd, eens 't statig hengstdier mende!
Uit al mijn leden ettert de verdorven lust,
En mijn rul rif tempeert nog mijn perverse lenden.

Zal ik mijn schuld bekennen, mijn verwaten waan?
Waartoe mijn driftig bloed mij, dronken, heeft gedreven?
Of, ongeboogen, en als draf in draf vergaan.
Mijn wrange hoogmoed bot gaan vieren op mijn leven?

Kan ik deez' druipende oogen tot een smeek-gebed,
En deze knekel-handen om ontferming heffen....
Zou niet mijn vaders voet dit schampere skelet
En niet mijn vaders vloek die bleeke schedel treffen?....

Kom, klamme zweetdoek om mijn schrale hals gesnoerd
En laat mij - schriele schrik van uitgeteerde honden,
Die van zijn erfdeel slechts zijn schaduw huiswaarts voert,
De vader melden: Heer, uw zoon is weergevonden!

Van al de stoet, die eens en fier ter poort uitsprong
Het ver geluk te grijpen, ben ik, slaaf, slechts over
En keer een grijsaard weer vanwaar ik uittoog jong:
In 't kalm en koel gewuif, o landhuis, van uw loover.

Wil mij, uw minste slaaf tot mindre slaaf gesteld,
Voortaan als vogelschrik in Uwen wijngaard huren.
Om 't spichtig overschot van 't glad geschoren veld
En om te slapen in de schaduw van Uw schuren.

Ik heb gezondigd tegen God en U en mij
En is mijn kleurloos bloed voor lang de schaamte onttogen,
't Is mijn berouw, 't zij spâ, dat schreit, wanneer ik schrei
En deze oogen, vader, blijven moeders oogen.

Resurrectio

Ontwaakt ben ik als een bloem in de morgen,
Verrezen in het licht van de groote morgen-zon!

Raak mij niet aan en besmet mij niet:
Jong en blank is mijn vleesch als de bloesem.

Duiven zijn mijne handen, schitterend schoon,
Mijne voeten zijn gewasschen lammeren
Wadend door eene wei.

Mijn oogen zien de hemel en de aarde
En innig begroet ik beider blijde verschijning.

Dankbaar aanvaard ik het nieuwe leven;
Als een nieuw lied beluister ik mijn kloppend hart.

Ik zie de steden weer waar de menschen wonen
En de wegen in het witte licht, van zee tot zee.

Mijn oogen zijn licht als de versche dauw:
Als de dauw die twinkelt in jong loover.

Als een molen in een nachtelijk dal
Lag mijn hart stil bij zijn slapende beeken.

Om mij waarde de bittere stilte,
De nacht was zwart als het oog van een raaf.

Zwijgende zat de Dood aan mijn peluw,
Als ijs lag zijn hand op mijn voorhoofd.

Bij wormen was ik gehuisvest en bij schaduwen,
Benauwende droomen legerden aan mijn zijde.

Vliezen waren over mijne oogen
Als over die van een doode visch op het strand.

In de gangen mijner ooren vernam ik de wormen;
Het traag geknaag van het vraatziek volk.

Ik voelde het griezelige bederf mij bekruipen,
Kleverige kilte tastten mijne vingertoppen.

Mijn stem lag als lood in mijne keel
En mijn tong als een lijk in haar graf.

Geest van verwording vulde de kameren des reuks,
Mijne lippen proefden haar eigen bederf.

Maar ontwaakt ben ik als een bloem in de morgen:
Als een leeuwerik mijn hart tiereliert.

Mijne zonden liet ik tot aas voor de wormen, -
Het lijnwaad een prooi der ontbinding.

Juichende beur ik mijn blinkende handen,
Handenklappend dans ik voor God;

Mijn ziel is de harp van Jesus
En mijn lichaam de tempel des H. Geestes. - Allelua!

De Barmhartige Samaritaan

Langs de weg van mijn wee en mijn wonden,
Langs de weg van mijn waan,
Hebt gij mij vernederd gevonden,
Barmhartige Samaritaan.

En bij 't licht van Uw zielsdiepe oogen
Opeens al mijn weedom verstaan,
Hebt schreiende gij en gebogen
Aan mij een wonder gedaan.

Uit mijn donkere, bloed-roode plassen
Hebt gij mij gebet op groen gras,
Met dauw heeft Uw hand mij gewasschen,
Die blank als een lelie was.

Met nieuw lijnwaad hebt gij mij omgeven
En toen mijn smart was gesust,
Heeft, voorhoofd aan voorhoofd, heel even
Uw mond mijne lippen gekust.

En verlicht door het licht van Uw oogen,
Gekust met een kus van Uw mond
En als tot een nieuw mensch voltogen -
Ontwaakte ik en zag en verstond.

En verheugd, op Uw schouders geborgen,
Droegt gij me door nacht en wind,
Als een lastdier zijn last naar de morgen,
Als een vader zijn slaapmoe kind.

En zoo vroom was de nachtstille stonde,
Of Gij, als een wacht, langs de baan,
Uw zorgen vooruit hadt gezonden,
Uw Engelen vóór hadt doen gaan.

En niet eer lei Uw liefde de last neer,
Voor gij in een stil verblijf,
Voor mijn ziel hadt gevonden een gastheer
En een bed voor mijn schrijnend lijf...

Wee mij! eer ik ooit of na dezen -
Vergeet, na die nacht en dat leed,
Die morgen, dat heil en Uw wezen -
Wee mij, eer ik U ooit vergeet!

Lied na zonsondergang

Lichtverloren in een schemerig begin:
Huis, hof en toren;
Niemand gaat meer uit of in; -
De lucht is zoet van rijpend koren -
Zoeter van het Heilig Sacrament.
Ik tel de sterren aan het firmament
En weet haar verre zin.

Op elke woning blinkt 'n gouden kruis,
Wierook kronkelt uit alle ramen;
Kinderen en Engelen: handen samen
Oogen diep en kuisch...
En de benedictie van zoete namen:
Uit alle kameren devoot geruisch.

En aan de gevel, in de open lucht,
Volgt wel een enkel mensch met geestelijk genucht,
Een late duivenvlucht
En denkt aan God zoo goed hij kan;
Of luistert naar de woorden van Sint Jan
En ziet dan later boven 't koren
De kale schedel van die kinderlijke Man
Zacht in een gouden nimbus gloren

En vindt dit leven toch zoo mooi!

Welkom Vreemdeling

Zit neer, o vreemdeling, van welke kant of kust;
Indien ge op òns gebed recht hartelijk zegt: ‘Amen’ -
Wees, broeder gij voortaan, met broeders hier te samen -
Zit neer dan, vreemdeling, en neem bij ons Uw rust!

Aan d' avond van uw leven in een donker woud,
Beving uw kreet om licht des Eeuwigen clementie
En plots, als lager ster, loech U een lampje goud
Gods eigen glimlach toe en teederste intentie -

Wij vragen naar uw naam nòch uw verleden daden,
Maar dat, door ootmoed Gij herboren, vreemd aan trots,
Vast, één met ons ter Bron van levende genaden,
De vrede weten zoudt der ware kind'ren Gods!

Zit nèèr dan, vreemdeling, wij hebben Drank en Spijs;
Vol zilvren schalen staan hier zuivere credensen.
En plaats is daar altoos voor onze broeder-menschen:
Een blank heil is ons huis na levenslange reis!

In broederlijk gesprek dan stondenlang vereend,
Lees uit de oude bijbel ons van uw wijs leven,
Wat daar, in bloedige charakters, heeft geschreven,
Het leed, van wie zóó trouw om waarheid heeft geweend.

En levend in het Licht, dat schemer kent nòch schaûw,
Gebogen over 't Blad van Jesus' Evangelie,
Ontvouw' allengs te zonne, àl parelend van dauw,
Een prille, kuische kelk uw passielooze lelie.

Ootmoedig Lied

Ik dwaalde in de nacht om Uw sterbroos huis
En heb, op Uw dorpel gezeten,
Uw biddende stem en het lampgesuis
En de stem van de bittere wind om Uw huis
Beluisterd - ik wilde iets weten!

Ik ging langs Uw vensteren af en aan,
Om diep naar de grond gebogen,
Het scheem'rend geheim van Uw komen en gaan
En de zin van Uw bloedwarme hart te verstaan,
En de zin van Uw ziels-schoone oogen.

'k Heb diep door Uw blinkend venster geschouwd
Naar de blinkende stilte, lavend...
En Gij waart schoon en de lamp was goud;
En de stem van de zee en de stem van het woud
Zong ver in de donkere avond.

'k vond toen zoo'n vreemd-zoete wijs op de fluit
En meende: nu zal men mij hooren....
En Gij waart schoon, maar het licht ging uit
En het licht ging en Gij en de blinkende ruit
En ál in het donker verloren.....!

En niets heeft het schoone geheim mij verklaard
En 'k heb in de stilte gekreten
Om God en om U en om al hier op aard,
Maar de hemel was stil en de zee en de aard -
En 'k wilde iets weten, iets weten!

Beschouwend Gebed

Heb ik eindelijk dan gevonden,
Jezus, wie Gij waart en zijt,
Sta 'k na veel verloren stonden,
heen en weer en weggeleid -
Niemand weet door wie gedreven,
niemand weet hoe diep beschreid -
Eindlijk dan voor Uw stil leven,
stil te weten, wie Gij zijt...?

Stil te willen, stil te weten:
sta ik dan eindelijk zonder wensch,
Als een zuiver, zelfvergeten,
als een diep-gelukkig mensch -
Niemand weet hoe hoog bekoord en
niemand weet hoe zoet gekweld -
Stil te weten wat in woorden,
niet vertaald wordt of verteld!

Zie mij open voor Uw oogen,
   zie mij open voor Uw mond -
En dit hoofd, dit ongebogen
   hoofd gebogen tot de grond,
Tot ik, louter en herboren,
   los van mij en weggeleid,
Eeuwig weten, zien en hooren
   zal en zèggen, wie Gij zijt!

Dageraad

Ik groet de dageraad die schoon is en goed
die alles verruimt en verreint onder de sterren des hemels.
O, hoe zijn goedheid de aarde verblijdt!
Vanaf mijn kamer zie ik hem komen
de bode mijns Konings, die groot is en machtig,
die in zonnen zetelt met zijn voet
en dien ik wonende weet in mij, zacht en bescheiden.
Ik groet de dageraad en het licht
dat groot is en klaar als de horen van Roland;
en de wind groet ik en zijn wijdklinkende lied
en de verte die zoo blauw -
en de hemel die zoo hoog en zoo blauw is - - -
hemel en aarde groet ik -
in eenen adem en dank God!

Hoor! een gouden geluid in de morgen
en een blank signaal! -
Magdalene ging voorbij in de geur
en Simon Petrus loopt dwars door het koren
met fladd'rend gewaad...
Er is iets groots op de aarde gebeurd. Alleluia!
Ik groet de dageraad!
Over de wereld is hij gekomen,
over de velden die wi]d en groen zijn
over de weiden die wit zijn van dauw
en veelsoortig gebloemte.
In mijn oogen is hij en op mijn handen,
mijn lippen drinken hem die zeer klaar en kuisch is
en reinigend en weldadig als frissche genieting.
Ik groet de dageraad die zoo rein is
die zoo gansch schoon is, zonder vlek of fout;
die mij blij maakt, stil blij maakt,
die mij zóó blij maakt, dat ik wel dansen kan
zóó vroom maakt, dat ik bidden moet!
O, hoe groet ik hem die mij zoo hoog verheugt
dat ik lachen moet, - - -
en alles wat is heel diep beminnen!

Ik loof de dageraad die de bloemen tooit,
voedt en verzorgt -
die haar kleuren en geuren geeft
en dauw om te drinken en licht!
Alles aan hem is wonder, is weldaad -
en als een weldaad aanvaard ik hem
en groet en zegen hem!
Ik zegen hem, die de vogelen wekt:
want hun lied is mij lief en
eene verheugenis altoos het spel hunner wieken,
als zij spelend daarboven,
half zilver half goud,
zwenkende, zwevende dalen en stijgep...
allen schepseltjes van Hem, wiens schepsel ik ben
en dien ik groet in de dageraad
en in mijn broeder, de vogel.

Ik groet de dageraad in de bij, die de zoete bloem
begonst en hijgende honing haalt uit haar kuische kelk;
in de vlinder, die neer gefladderd op mijn hand,
zijn glansende fladderaars open legt in het licht:
koper-groen en olijfgeel en bestoven met tinten.
O, hoe schoon, mijn God, maar hoe teer:
een vlinder in de dageraad!
Ik groet de dageraad, die de kleine wolken herdert:
roze zijn hunne vachten van boven,
zilveren glinsteren zij beneden
en langzaam gaan zij voort op zijn adem.
Frisch en zoet is zijn adem in de bleeke berk,
die kuisch als een kandelaar staat in de vlakte,
Frisch en zoet is zijn adem... en zeer sterk; -
onze God schiep vóór alles de dageraad.

Ik groet de dageraad, die zeer schoon is
wijl zonder eenige hoovaardigheid,
die geeft en niet ommeziet,
roept en geen antwoord wacht;
die gelijkelijk goed is voor allen!
Zijn gang is als een schoone heraut;
hij wankelt niet, hij bedroeft niet, stelt niet te leur
en God zond hem alle wegen vooruit
toen Hij de gouden cirkel trok, waarlangs alle begin
zou hervinden uitgang en oorsprong.
Ik groet de dageraad, die de dag voorafgaat
als Johannes de Heiland,
en niet aflaat te roepen:
'die na mij komt is grooter dan ik!'
Ik groet hem vanaf mijne kamer, dien ik roepen hoor:
'en niet waard ben ik zijn schoenriem te ontbinden!'
O, hoe groet ik de dageraad,
die de poort is des levens en de deur des hemels!
O, hoe groet ik de poorts des levens, ik,
die de Schoonheid belijd die in en om mij is en alom!
O, hoe groet ik de poort des hemels -
Hoe dànk ik onze God!

Gebed tot de H. Geest

Als onze oogen opengaan in het prille wit van de hemel,
roepen U de Engelen die in ons wonen;
Wij bidden U, o Wijsheid, bewaar ons:
het blije goud van Gods zons-opgangen
in de regendroppels onzer oogen,
de ziel vol geestelijke wenschen,
onze liefde tot alle menschen
en ons lied op straat en plein.

Uw naam zij heilig in onze mond
boven alle namen,
zoolang wij leven op deze grond;
wij zullen ons niet schamen:
een Pinksterbloem in onze mond,
een rozenstruik om alle ramen!

Vestig Uw Rijk in ons gemoed:
de heiligmakende genade,
de geuren van Uwe ontfermingen in ons bloed,
ons hoofd vol goddelijke zaden;
en worde Uw wil gezegend boven elke wensch
van Engel en van mensch.

Geef ons, o Geest, Uw zeven gaven,
een fijne schat in ieder woord,
een welkom boven elke poort:
wij gaan er zingend in en uit
met de zilveren flambouwen van ons hart.

Veel moet Gij ons vergeven
wat wij met geest en lichaam jegens U misdreven,
opdat wij komen tot het eeuwig leven samen -
In de naam des Vaders en des Zoon en des H. Geestes.
Amen.

Een lied in Mei

Mijn kind, mijn kind, het leven is wel schoon
In Aardes lucht-blauw huis en blanke woning,
Een bloem tot scepter, en een bloem tot kroon:
Kind, onder bloemen is de mensch pas koning!

Ik zie de groote hemel in de glans
Der zonne en beur mijn hande' en zie ze blinken...
En God bespeelt m' en 'k ril en lach en dans,
Blij, blij.... doet God Zijn tamboerijntje klinken!

Schoon is het leven, zuiver is zijn klank
Als het door God bespeeld wordt en bewogen;
Met zon in d' oogen en een hart vol dank....
Schoon is het leven dat wij leven mogen.

Kom dan, o kind, en pluk met mij en pluk
De bloemen die daar kleuren, die daar geuren,
Die daar zoo licht zijn!... die een licht geluk
Zijn, zie! die daar zoo stil haar kelken beuren.

Kind, laat ons kind zijn, niets dan kind zijn, blij-
Verwonderd, stil-gelukkig met ons eigen:
Omdat wij leven, och, omdat het Mei
Is en omdat de kersen kleurtjes krijgen;

Omdat ik hooren mag en zien en gaan,
En zeggen: dat God goed is.... en dat wèten;
Omdat ik schoon en klaar mijn hart hoor slaan,
En morgenvroeg weer hemelsch Brood mag eten.

Omdat wij Paschen vierden, pas geleên....
En Jezus is in ons die dag verrezen!
De zonde ligt onder de oude steen
En d' aarde straalt van Zijn verheerlijkt Wezen!

In vreugde wascht Gods Kerk het jong gelaat
En van haar schoudren gleed de zwarte falie;
Daar staat zij, kind, in bruidelijk ornaat
En zingt verrukt het Victimae Paschali.

Gods kindren zijn verblijd, zij gaan en staan,
De hemel is vol zilveren signalen,..
Zij gaan en staan en roepe' elkander aan:
‘Wat zaagt gij op den weg?’ - en zij verhalen:

De steen, het lijnwaad daar alleen, het graf,
De Dood begraven en Sint Peters' oogen,
De weg naar Emmaus, 't Brood dat inzicht gaf...
En zij verhalen en zijn opgetogen;

En loopen maar en lachen-maar hun lach
En roepen en herhalen wat zij hooren:
Hoe schoon het leven en hoe schoon de dag,
Hoe schoon de gouden zon is op de voren.

Ai, laat ons blij zijn, blij met God zijn, kind,
Met hemel en met aarde, met hen beiden,
Met bloem en vogel, wel en wolk en wind...
Want alles is van Jezus' Blijdschap blijde.

De vogels, hoor... ze fluiten altemaal
En juichen hoog het licht, het leven tegen:
Mijn merel, luid, mijn gele wielewaal....
Dat spelt wat wonders, o, dat spelt weer zegen!

Dat roept maar heil, dat roept uit elke boom,
Uit elke streek de wijde wereld over;
En allen danken God, voor dag en dauw en doom,
Voor klank en kleur en kleed en licht en loover;

Voor 't loof dat groen is en de lucht die blauw -
En 't licht dat zoet is, dat zoo hoog zoo wijd is...
Zoo mooi is, dat gewijd is, dat geen schaûw
Verlet.... dat àl verblijdend zoo verblijd is -
.....
Kind, laat ons kind zijn, niets dan kind zijn, blij-
Verwonderd, stil gelukkig met ons eigen,
En zoo van dag tot dag, van Mei tot Mei,
Ten vollen Zomer en ter Zonne stijgen.

Het Landjuweel

'k Heb de lichtende, lachende Meimaagd aanschouwd,
In de morgenschijn van een meidag goud.

Met een kroon op haar hoofd en een bloem in de hand,
Zoo wandelde, wandelde zij over 't land.

Haar kleed was groen en haar mantel blauw,
Die hing als een meiwei vol morgendauw.

En elk die haar zag in het midden der stoet,
Die zeide: hoe schoon is zij en hoe goed!

En boog wel zijn voorhoofd tot aan de grond,
En kuste het veld met zijn zachte mond.

De boer liet zijn stappende paarden staan,
Tot Maria hem ver voorbij was gegaan.

Zij zegende 't koren en zegende 't land,
Zij deed dat verheugd met een bloem in de hand.

En de klokken luidden uit elke streek,
En de menschen lieten het werk in de steek.

Ze liepen maar recht door tuin en heg,
Te saâm aan de rand van de overweg.

Maar de kinderen droegen seringen aan,
En vingen daar eensklaps te zingen aan:

Zoo'n wonderzoet wijsje, dat elk erbij zweeg,
En Maria haar oogen vol tranen kreeg.

Toen hebben de Eng'len 't gauw ingestudeerd,
En dien dag van de kind'ren een liedje geleerd!

En lachende weer door haar tranen heen,
Scheen een zon door menige edelsteen.

En zegenend ging, met een bloem in de hand,
De Meimaagd voorbij door het schoone land.

Twee spelende Engelen gingen vooruit,
De een met een vedel, de een met een fluit.

Dan volgden daar plechtig, processiegewijs,
In groen en blauw en in zilvergrijs,

En elk met een zuiver en fijn instrument:
De Englen, wier namen ieder kent.

En achter traden in diep gebed
De gevleugelde Cherubs der Oude Wet:

Hun kleederen waren als brem zoo geel -
Nooit zag ik zoo heerlijk een landjuweel!

'k Heb de lieflijke, lachende Meimaagd aanschouwd.
In de morgenschijn van een meidag goud:

Met een kroon op haar hoofd en een bloem in de hand,
Zoo wandelde zij door het Limburgsche land.

Zij zegende 't koren, de boekweit, het vlas
Met al wat zoo goed voor de menschen was.

En iedereen weet nog hoe vriendelijk zij keek:
Naar een meisje dat linnen wiesch bij de beek.

Naar een kindje dat voor een arm huisje zat,
En stil uit een bordje zijn papje at.

Naar een witte bloem en een oud kasteel,
Naar de wijzerplaat op de kerk van Heel.

Voor het Allerheiligste

Fijne belofte van dat groot gemoed:
Jezus: Vleesch en Bloed;
In de avond van Uw lijden: testament,
Wonder van liefde door de tijden,
O Heilig Sacrament!

O God, o God, die mij verstaat:
Zachtmoedig Lam, dat niet meer blaat,
Geduldige tarwe, die U malen laat
Door onze tanden.

Witte Bloemen in zóó vuile handen,
Licht, dat in duisternis ondergaat.
Kracht, die in zwakheid verborgen staat -
God, God, die mijn zonden haat;
Onverteerbre Vreugde van Gods kinderen!

O! Gij, die een krank hart dulden leert,
Die Judas' kus niet weert; -
Die zegenend, niet gezegend wordt,
Die Blijdschap niet geboodschapt wordt.
Die wacht en niet geantwoord wordt,
O Hart, dat niet beluisterd wordt...
Jesus: Zoete Memorie!

Schoonheid in eenvoud, allerhoogste:
In ootmoed: glorie!
Witheid van leliën, geur van rozen
Zaad van kathedralen;
Vuur, vuur van Thomas,
Vlam van Vader Vondel: zijn zoet genadebrood!
Fijnheid van Thijm en wierook na zijn dood
Uit alle ramen van zijn huis.

Brood, maak ons sterk en kuisch;
Voedsel der Leeuwen en der adelaars,
Geef Onze harten 't bloed van Uwe martelaars
En breng dit oud geslacht van tollenaars
Een nieuwe lente!

Zonnekind

Een kind kwam uit de kerk:
een' boerenkind
en het liep door de zon en de bloemen
wit, sneèuwwit
en door het koren liep het,
door het hooge groene koren,
biinkend naar huis.

En boven hem glansden de hemelen:
blauwe zij
en om hem daar golfde de blijde -
daar ruischte de windrige, wijde
aarde van Mei:
en het liep en het plukte
en de leeuwerikken stegen,
zwierden en zongen -
ze riep het, ze riep het!
en roepende plukte 't
de witte, de blauwe -
de bloemen,
de dauw en de bloemen -
en blinkende plukte 't
de Zon!

En het trilde en het lachte
en het liep met de zon en de bloemen
- wit, sneèuwwit, -
door het hooge groene koren:
het heldere, heilige
boerenkind;
en blinkende riep het
zijn vader, zijn moeder
zijn aarde, zijn hemel
zijn alles:
‘ik heb hem, ik hou' hem:
de zòn in mijn handen
en hier in mijn zonnige,
bloemige harteke
Gòd!’

Viaticum

Nu luister, kind, wat Maria deed
Die der menschen zoet en bitter weet; -
Hoe zij in een heilige Kerstnacht
Een kranke de laatste Teerspijs bracht:

Daar lag een man op een verre hoef,
Die man was krank tot de dood en droef,
Die vroeg met zijn mond en oogen groot
Almaar om Hemelsch Brood.

En een knaap die zijn honger niet verstond
Lei zijn handen op zijn open mond;
En als hij sliep of zijn oogen sloot
Nam de jongen weer zijn fluit en floot....

Maria, die als avondster waakt
Had in haar kapel wat licht gemaakt;
Zij kwam met haar lamp naar het altaar gegaan
En stak twee gele kaarsen aan.

Zij sprak tot Sint Joseph: ‘ik ga met Ons Heer.’
Die legde zijn bloeiende lelie neer.
En met schoone, bleeke handen nam
Maria het witte Lam.

Zij hield Het hoog aan haâr rijke hart
Als die eerste nacht toen zij moeder werd,
Zij sloeg er haar vlasblauwe mantel om dicht -
Sint Joseph droeg de bel en het licht.

Toen traden zij zonder eenig woord
Door de open tempelpoort;
De voornacht stond in volle schijn
En blonk op dak en plein.

En plots in de stilte viel tel om tel
Het glazen geluid van de altaarschel,
De huizen rilden, - een kleine knaap
Riep: ‘moeder!’ - in zijn eerste slaap.

Een man stak zijn hoofd door de luik en vroeg:
Ons Heer ging voorbij - en wie Hem droeg?
En menschen kwamen, met kaarsen aan,
Op de drempel van hun woning staan.

Twee vrouwen volgden tot aan de brug,
Toen kwamen ze bleek terug;
En Maria, licht als een paradijs, dacht
Aan die eerste, verre winternacht....

Een lange weg, een lichte laan
En schuip in de hemel de wintermaan;
Een toren sloeg op een verre stad,
Een beekje ruischte, een molenrad.

Zij kwamen voorbij een oud kasteel,
Toen sprong het geluk haar als licht uit de keel,
Toen zong Maria met schoone stem
Het heil van Bethlehem:

Geloofd zij mijn Heer op deez' schoone reis,
Mijn bloed werd drank en mijn vleesch werd spijs;
Geloofd zij mijn Heer in mijn schoot en lijf.
Geloofd en gedankt om zijn verblijf.

Gezegend zijn lichaam dat vleesch is van mij,
Gezegend zijn hart dat zich leschte aan mij,
Gezegend zijn lippen die dorsten naar mij,
Gezegend zijn oogen allebei!

Gedankt zij zijn naaktheid en zijn nood,
Gedankt ook zijn handen, arm en bloot.
Gedankt ook zijn voeten in mijne schoot,
Gedankt zij zijn eucharistische dood.

Ik draag als een appelken U in mijn hand;
Gezegend de hemel om U en het land,
De menschen, de boomen, het licht en het àl,
Gezegend de dieren in hunne stal! -

Een lange weg, maar een smaller pad,
Een beekje ruischte, een molenrad;
Een lage hoeve, met witte wand,
Lag stil en puur aan de heuvelrand.

De maannacht blonk in een gevelruit.
Een jongen blies in een herdersfluit
En klaar aan de stilte sloeg, tel om tel,
Het glazen geluid van de altaarschel.

‘Adeste fideles,’ zong krank en dof
Een stem door de blanke bloemenhof,
Een wingerd dorde aan de witte muur,
Een schaapje blaatte in de donkere schuur.

Een deur kwam open, een deur ging dicht.
En het woonhuis stond vol zonnelicht.
Maar daar lag een man en die ging dood,
Naast een jongen, die hem de oogen sloot...

Maria spreidde een altaardwaal,
En las uit een oud, geel rituaal
Met een stem, als glas zoo rein,
Het schoone, smeekende kerklatijn.

Toen nam zij de Hostie in hare hand,
En gaf ze de man op zijn ledikant;
Toen sloot hij zijn oogen, toen sloot hij zijn mond,
Toen sloot hij voor eeuwig zijn oogen en mond....

Een lange weg en een smaller pad:
Een beekje ruischte, een molenrad;
Het maanlicht doofde in een gevelruit,
Een jongen blies in een herdersfluit.

Een lichtje ging door het winterland;
De maan zonk achter de heuvelrand.
En door de nanacht klonk ver en hel,
Het glazen geluid van de altaarschel....

Franciscus

‘Perpetuitas in Deo’...,

Daar sta ik nu, mijn lieve, liève God!
Daar sta ik, naakt als eene galg;
mijn hoofd in U, mijn voeten aan de aarde -
een gier is met mijn kleeren er vandoor,
de raven met mijn zonden wèggevlogen;
de blijde boodschap lacht mij uit de mond
en in mijn oogen
staat héél de wereld voor Uw tribunaal.

Nù is die zoon van Bernardone dood,
nu ben ik Frans van God de Vader;
nu ben ik als de vogelen des hemels
nu ben ik als de leliën des velds -
gelijk een kindje ben ik nu, heel bloot,
Héér, nù ben ik van U.
Ik ben van U zooals het licht
van U is en de hemel en de aarde,
zooals de witte adem van Uw mond,
zooals de witte glorie van Uw oogen, -
zooals Gijzelf het zijt, ben ik van U
geheel en àl en er is niets van mij
of iemand buiten U, -
ik ben van U alleen!

Hier is mijn hoofd, Heer, en mijn wil bereid,
hier zijn mijn handen en mijn hart altijd,
hier is mijn lijf, mijn leven en mijn al:
mijn oogen vol van U,
mijn ooren vol van U en alles vol van U;
het leven wappert hevig in mijn oogen
en vurig roept mijn bloed:
ik ben van U!

Ik leef en wil en weet en adem U
Ik eet U gelijk brood;
als water drink ik U; ik ga en sta in U
en kom U tegemoet;
en roep ik, Heer, dan roep ik U alleen
want buiten U kan er niet een:
mijn mond is Uw bazuin.
En met mijn handen zegent God de wereld
en God beloopt de straten in mijn voeten
en alle steden, alle dalen, alle bergen
en God verzamelt allen in mijn hart;

Herboren ben ik en gelouterd,
gewasschen in Uw vuur,
doorwasemd van Uw adem, God,
gebalsemd tot in 't merg van mijne beenderen:
ik ben een rijpe appel in Uw hand
voor àl mijn broederkens, Uw schepsels,
een fijne vrucht in Uwe lieve hand -
Gij zijt de zoetheid van mijn vleesch,
mijn wangen zijn gebloemd met eeuwig leven!
- Leef, leef in mij, o lieve, lieve God
en laat mij leven, Heer,
en sterven, Heer -
in U.

Ad Completorium

Uit al uw tuinen wierookt wadem van fijn fruit:
Appels en abrikozen -
De gele lucht wordt aan de kimmen roze
En op een dorpel ergens klinkt een klein geluid.

D'avond is goed voor wie eenvoudigheid
Liefheeft en nederig genegen,
Tot rustplaats voor uw hand en voor uw avondzegen
Zijn aanschijn stil legt aan uw eeuwigheid.

Vader, ik voel mijn ziel weer als een warme schat,
Ik weet mij weer genezen
Van valsche vreugden en geheime vreezen -
Uw avondzon staat op de daken van uw stad!

Alles is nu zoo goed, alles is nu voorbij,
De wereld is weer loutere genade;
Verlos ons, Vader, van de Kwade -
Verlos ons, Vader, heel de wereld en ook mij.

Van weemoed bovenal verlos ons dèze stond,
Van twijfel en van logen;
Wees 't helder wonder voor mijn strakke oogen -.
Ik draag U als een bloem in mijne mond!

Van angst verlos ons, van de geest van hoovaardij,
En leer ons nuchter smaken
't Onstoffelijk festijn van bovenaardsche zaken -
Een oude toren tampt zijn kalme melodij.

Ik heb U lief: Gij schiept de kuischheid en het licht
In lichamen en leden,
En zielen, zuiver als gebeden
En wierookoffers voor uw aangezicht, -

En sterren in de hemel schiept Gij, geurig fruit,
Goedheid en zegen,
En stilte op de landelijke wegen
En broze weerschijn in een gevelruit.

Ik heb U lief: de kim bloeit in robijnen rand,
Ik kom U langzaam nader;
Voor heden: goede nacht en wel te rusten, Vader...
Ik ben in Uwe hand.